

Љубе МИЦЕВСКИ
Љубомир МАНЕВСКИ

ЕКОЛОШКО-ФЛОРИСТИЧКИ ПРОМЕНИ НАСТАНАТИ СО ДЕГРАДАЦИЈА НА ГОРУНОВИТЕ ШУМИ НА ПЛАНИНСКИОТ МАСИВ ЈАКУПИЦА

ВОВЕД

Во дабовиот регион на планинскиот масив Јакупица, горуновите фитоценози формираат силен височински појас, чија амплитуда просечно се движи од 700 до 1100 м надморска височина.

Со оглед на тоа што овие шуми најчесто се лоцирани во непосредна близина на селските населби, во текот на историскиот развиток биле изложени на силно антропозоогено влијание, чие негативно дејство условило видни еколошко-флористички промени во овие шуми.

Во врска со изнаоѓањето најповолни методи на реконструкција и мелиорација на деградираните шуми, во периодот од 1971 до 1975 год. извршени се мошне обемни истражувања за да се утврдат еколошко-флористичките промени настанати со деградацијата на горуновите шуми.

ЦЕЛ И МЕТОД НА ИСТРАЖУВАЊЕТО

Овие истражувања имаат за цел да ја проследат манифестијата на антропозоогените фактори врз флористичкиот состав и климатско-едафските услови во одделните варијанти на горунови шуми. За таа цел во одделните варијанти на горуновите шуми и одделните нивни деградациски состојби поставени се 43 огледни површини; со големина од 1000 m^2 за регуларни и деградирани шуми, 100 m^2 за шикари и шибјаци и 20 m^2 за необраснати површини (пропланци). Пробните површини се поставени во приближно еднакви еколошки услови (експозиција, нагиб на теренот, надморска височина, геолошка подлога и сл.)

со цел да се елиминира влијанието на основните еколошки фактори врз степенот на деградацијата на матичниот насад.

Микроклиматските мерења во одделните варијанти на горуновите шуми се вршени под раководство на С. Мирчевски (1971 год.). Мерењата се вршени во сите годишни времиња, почнувајќи од есен, зима, пролет и лето. Мерењата се вршени во текот на 24 часа со почеток од 5 часот наутро, а во зимскиот период од 7 часот.

Температурата на воздухот е мерена со Асманов психрометар и тоа: на површината на почвата, на 40 и 150 см над почвата. Интензитетот на осветлување мерен е на височина од 150 см над почвата со Luxmetar со селенска келија. Релативната влага на воздухот е добиена со пресметување со помошта на психрометрички таблици.

Еколошко-флористички истражувани се следните варијанти на горуновите шуми:

Табела 1

Варијдната на горунови шуми	Степен на деградација				
	Зачувани	Деградирани	Шикари	Шибјаци	Голини
1. Горунови шуми со бел габер (<i>Subas. Orno-Quercetum petraeae carpinetosum orientalis</i>)	1	3	2	3	4
2. Чисти горунови шуми (<i>Subas. Orno-Quercetum petraeae luzuletosum forsteri</i>)	3	3	3	—	2
3. Горунови шуми со воден габер (<i>Subas. Orno-Quercetum petraeae carpinetosum betuli</i>)	4	4	4	4	3

Фитоценолошките истражувања се вршени според познатата Braun-Blanquette-ова метода. Во трајно поставените огледни површини на одделните варијанти на горунови шуми и нивните деградациски состојби, во сите аспекти на вегетациониот период се направени фитоценолошки снимки. Овие снимки на одреден начин претставуваат анатомски пресек и мошне суптилно ги одразуваат еколошките и насадните услови од една страна и флористичкиот состав и градба од друга страна. Подоцна снимките се подредени во синтетски табели и тоа одделно за секоја варијанта на горунови шуми. Во табелите приземниот кат е подреден по еколошки групи според Еленберг (1956).

Паралелно со фитоценолошките истражувања, извршени се и истражувања на едафските услови. За таа цел морфолошки се проучени 16 профилы, од кои се земени почвени проби за анализа во нарушувања состојба. Со лабораториските анализи утвр-

дени се физичките и хемиските свойства на почвата со вообичаени научни методи кои се применуваат при вакви истражувања. Имено, хигроскопската влага е одредена со сушење на 105°C во време од 5 часа, односно до константна тежина:

— Механичкиот состав на ситноземот е определен со пипет методата, со подготвка на пробите по интернационалната В метода,

— Стабилноста на макро-структурните агрегати е определена по М. Грачанин,

— Специфичната тежина е одредена со Пикнометар,

— Содржината на карбонати е определена волуметриски со Шајблеров калциметар,

— Реакцијата на почвата во вода и nKCl е определена електрометриски со стаклена електрода,

— Содржината на хумус во почвата е определена по методата на Ишчкереков, а по модификација на Костман,

— Односот на C : N е определен со пресметување,

— Вкупниот азот е определен по методата на Microhieldit,

— Адсорптивниот комплекс (S, T-S, T, V и H) е определен по Коррен,

— Лесно достапните P_2O_5 и K_2O се определени со A1 метода*.

ДИСКУСИЈА ПО РЕЗУЛТАТИТЕ ОД ИСТРАЖУВАЊАТА

Еколошко-флористичките истражувања на одделните деградациони стадиуми за секоја варијанта на горуновите шуми ги прикажуваме во скратена аналитичко-синтетичка форма.

ЕКОЛОШКО-ФЛОРISTИЧКА КАРАКТЕРИСТИКА НА ДЕГРАДАЦИОННИТЕ СТАДИУМИ НА ГОРУНОВИТЕ ШУМИ СО БЕЛ ГАБЕР (SUBAS. ORNO-QUERCETUM PETRAEAE CARPINETOSUM ORIENTALIS)

Оваа заедница ги зазема најниските делови од горуновиот појас. Се развива во топло континентално климатско подрачје, каде што во голема мера се чувствува влијанието на субмедитеранска клима. Во ова подрачје, поради интеракцијата на субмедитеранска и континенталната клима, локалната клима е многу неповолна за развиток на горунот.

Според извршените микро-климатски мерења, горуновите шуми со бел габер се карактеризираат со најтопла фитоклима. Средно годишната температура на воздухот на површината на почвата изнесува $11,29^{\circ}\text{C}$, на 40 см над површината $11,71^{\circ}\text{C}$ и на 150 см $11,63^{\circ}\text{C}$. Максималната екстремна температура на воздухот е $+26,7^{\circ}\text{C}$, а минималната екстремна температура е $-11,3^{\circ}\text{C}$. Релативната влажност на воздухот на површината на почвата е $64,68\%$, на 40 см над почвата $61,37\%$ и на 150 см $60,01\%$. Годишната сума на врнежи е 690 mm. Интензитетот на осветлување е 20.000 luxa.

* Педолошките истражувања се извршени од Јован Стевчевски

Покровната вредност на видовите по катови и еколошки групи за одделните состојби во оваа заедница ги даваме во табела бр. 2.

Табела 2

Кат Еколошка група	Состојба на насадот						
	Зачувани		деградирани		Шикари	Шибјаци	Голина
	Покров. %	Покров. %	Покров. %	Покров. %	Покров. %	Покров. %	
I Дрвја	6250	—	917	—	—	—	—
II Грмушки	3940	—	4147	—	7085	—	5392
III Приземен	2735	100	3445	100	2185	100	8468
Мезофилни	300	11	42	1	280	12	20
Термо-мезофил.	1845	67	1100	32	1305	60	390
Термофилни	585	21	1279	37	320	15	3438
Надворешни елементи	5	1	1024	30	280	13	4620
							55
							10479
							98

Од податоците наведени во овој преглед може да се констатира следново:

— **Во зачуваните насади** имаме јасно изразена катова структура. Во катот на дрвја апсолутна е доминацијата на горунот. а неговата покровност е 6250. Во катот на грмушки белиот габер има дијагностичко значење, а покровноста е 3940. Во приземниот кат доминантна улога има термо-мезофилната компонента, која е застапена со 67% (1845). Во нејзиниот состав најзастапени се видовите: *Danaa cornubiense*, *Galium silvaticum*, *Lathyrus inermis*, *Lathyrus niger*, *Festuca heterophylla* и др. Термофилната компонента учествува со 21%, а учеството на мезофилната компонента е мало и изнесува околу 11%.

Почвата е кисело кафеава со преод кон циметна. Тип на профилот е 01-0fh-A-(B)-(B)-C-R, со просечната длабочина 90 см. Почвата има мокен хумусно-акумулативен хоризонт. односно лобро е обезбедена со хумус и азот, а послаго обезбедена со достапен фосфор и калиум.

— **Во деградираните насади** катот на дрвја е силно редуциран. Катот на грмушки е јасно изразен и покажува голема покровна вредност — 4147. Во градбата на приземниот кат најголемо процентуално учество има термофилната компонента 37% (1279). Најзастапени се видовите: *Helleborus cyclophylus*, *Fragaria vesca*, *Satureia vulgaris*, *Thymus serpyllum* и *Trifolium agrarium*. Во деградираните насади забележително учество има термо-мезофилната компонента 32% (1100). Надворешните — пасишните елементи покажуваат тенденција за наслевање во овие насади и нивното учество е 30% (1024). Учеството на мезофилните видови е опаднато и изнесува само 1%.

Почвата е кисело кафеава со тип на профилот 01-0fh-A-(B)-(BC)-R со длабочина од 75 см. Почвата е добро обезбедена со хумус и азот. Се одликува со кисела реакција.

— **Во шикарите** катот на дрвјата е наполно отсутен, но затоа катот на грмушките се јавува со голема покровна вредност (7085). Во флористички поглед, приземниот кат покажува поголема сличност со зачуваните, отколку со деградираните насади. Ова се должи пред сè на големата склоност на катот на грмушки. Во шикарите најголемо учество има термо-мезофилната компонента, а учеството на мезофилната, термофилната компонента, како и на надворешните елементи е скоро еднакво.

Поради деградација на почвата дошло до промена на почвениот профил. Имено, овде почвата е хумусно-силикатна со тип на профилот 01-0fh-A-AC-R, со просечна длабочина од 30 см. Почвата е добро обезбедена со хумус, азот и калиум, а слабо со достапен фосфор.

— **Во шибјациите**, поради малата покровност на катот на грмушки, катот на приземната вегетација се јавува со голема покровна вредност (8469). Меѓутоа, во неговиот состав доминираат надворешни — пасишни елементи, кои укажуваат дека приземниот кат во шибјациите по својот состав се доближува кон заедниците на отворен простор — голините. Во овие насади термофилната компонента покажува релативно големо учество — 40%, а термо-мезофилната компонента учествува само со 5%.

Почвата е хумусно-силикатна со тип на профилот A-AC-R со длабочина од околу 30 см. Добро е обезбедена со хумус и азот, а слабо со фосфор и калиум.

— **Во голините — пропланците** учеството на шумските видови од приземниот кат е скоро незабележително. Тоа значи дека поради деградацијата, флористичкиот состав претрпел целосна измена во споредба со оној од матичниот насад.

Почвата е хумусно-силикатна, со ист тип на профил како и шибјациите. Длабочината на педолошкиот профил е 17 см. Почвата е слабо обезбедена со хумус, фосфор и калиум.

ЕКОЛОШКО-ФЛОРИСТИЧКА КАРАКТЕРИСТИКА НА ОДДЕЛНИТЕ СТАДИУМИ ОД ЧИСТИТЕ ГОРУНОВИ НАСАДИ (SUBAS. ORNO-QUERSETUM PETRAEAE LUZULETOSUM FORSTERI)

Чистите горунови шуми ги заземаат највисоките делови од дабовиот регион. Се развиваат во ладно-континенталното климатско подрачје каде што владее умерено ладна континентална, со уплив на планинската клима. Во ова подрачје средно-годишната температура на воздухот е $9,6^{\circ}\text{C}$, а годишната сума на врнежи е 809 мм. Според микроклиматските мерења климатските параметри покажуваат средна положба во споредба со оние од горуновите шуми со бел габер и горуновите шуми со воден габер.

Покровната вредност на видовите по катови и еколошки групи за одделните состојби во оваа заедница ја даваме во табела бр. 3.

Табела 3

Кат Еколошка група	Состав на насадот							
	Зачувани		Деградирани		Шикари		Голини	
	Покров.	%	Покров.	%	Покров.	%	Покров.	%
I Дрвја	6250	—	1333	—	—	—	—	—
II Грмушки	1734	—	1308	—	5803	—	—	—
III Приземен	5204	100	3948	100	5131	100	7330	100
Мезофилни	1191	23	704	18	18	1	—	—
Термо-мезофилни	3785	73	1572	40	1081	21	—	—
Термофилни	216	4	1474	37	2268	44	5	—
Надворешни елемен.	12	—	196	5	1756	34	7325	100

Од податоците наведени во претходниот табеларен преглед може да се констатира следното:

— **во зачуваните насади** катот на дрвја е јасно издиференциран и се одликува со голема покровност 6250. Катот на грмушки е слабо изразен, со релативно мала покровна вредност — 1734. Катот на приземната вегетација, и покрај големата засена, е јасно изразен и се карактеризира со голема покровна вредност. Во градбата на флористичкиот состав апсолутна е доминацијата на термо-мезофилната компонента, која има покровност 3785 или 73%. Во оваа компонента посебно се истакнуваат видовите: *Danaa cornubiense*, *Luzula forsteri*, *Galium sylvaticum*, *Primula officinalis* и др. Во зачуваните насади мошне забележително учество има и мезофилната компонента која учествува со 23% (1191). Во неа поголемо учество имаат видовите: *Arenaria agrimonoides*, *Poa nemoralis*, *Hieracium murorum*, *Lathyrus vernus*, *Melica uniflora* и др. Учеството на термофилните и надворешните елементи е незначително.

Почвата е кисело-кафеава со тип на профилот 01-0fh-A-(B)-(B)-C-R, со просечна длабочина од 63 см. Почвата се одликува со моќен хумусно-акумулативен хоризонт, односно добро е обезбедена со хумус, азот и калиум, а слабо со достапен фосфор.

— **Во деградираните насади** покровноста на катот на дрвја е намалена за 79%, во однос на оној од регуларна шума. Катот на грмушки е сосема слабо редуциран, а неговата покровност е 1308. Во приземниот кат сè уште доминантна улога има термо-мезофилната компонента. Меѓутоа, за сметка на мезофилната компонента, термофилната компонента покажува значително поголемо процентуално учество во споредба со зачуваните насади. Во овие насади и надворешните елементи покажуваат тенденција на постепено насељување во потстоинскиот простор.

Почвата е кисело-кафеава со тип на профилот 01-0fh-A-(B)-C кое е послаго развиено, со просечна длабочина од 50 см. Почвата е добро обезбедена со хумус, азот и достапен калиум, а слабо со фосфор.

— **Во шикарите** катот на дрвја е отсуттен. Во катот на грмушки најголема застапеност има *Genista ovata* со покровност од 1333. Во приземниот кат доминира термофилната компонен-

та. Големо учество покажуваат надворешните елементи кои учествуваат со 34%. Термо-мезофилните видови учествуваат со 21%, а учаството на мезофилните видови е скоро елиминирано.

Почвата е како кај деградираните насади само што е по-слабо развиена, со просечна длабочина од 30 см.

— **Во голините — пропланците** флористичкиот состав е изграден исклучиво од пасишки елементи за кои во регуларните горунови шуми нема место за развиток.

Почвата е хумусно-силикатна со тип на профилот A-AC-R со длабочина од 15 см.

ЕКОЛОШКО-ФЛОРISTИЧКА КАРАКТЕРИСТИКА НА ОДДЕЛНИТЕ СТАДИУМИ ОД ГОРУНОВИТЕ НАСАДИ СО ВОДЕН ГАБЕР (SUBAS. ORNO-QUERCETUM PETRAEAE CARPINETOSUM BETULI)

Горуновите насади со воден габер во највисокиот дел на дабовиот регион ги заземаат ладните осојни падини. Често пати нивната локација е во плитки или средно-длабоки долови, каде што поради елевацијата на теренот, инсолацијата е значително намалена. Поради тоа горуновите насади со воден габер се најладен тип.

Според податоците добиени со микроклиматските мерења, овие насади вршат најголема модификација на надворешната макро-клима. Средно годишната температура на воздухот на површината на почвата е 9,55°C, на 40 см над почвата 9,68 и на 150 см 9,75°C. Годишната сума на врнежи е 809 mm. Релативната влага на воздухот е 72,5%. Интензитетот на осветлувањето во вегетациониот период е 15000 luxa.

Покровната вредност на видовите по катови и еколошки групи за одделните состојби на оваа заедница ги даваме во табела бр. 4.

Табела 4

Кат Еколошка грува	Состојба на насанот					
	Здчувани		Деградирани		Шикари Шибјаци	Голини
	Покров. %	Покров.	%	Покров. %	Покров. %	Покр.ов. %
I Дрвја	4200	—	1569	—	—	—
II Грмушки	1731	—	3140	—	7612	—
III Приземен	4891	100	3734	100	4586	100
Мезофилни	2492	51	957	26	418	19
Термо-мезофилни	1821	37	2071	55	1714	37
Термофилни	443	9	674	18	1273	28
Надворешни елем.	135	3	32	1	1182	26
					4589	55
					9339	100

Од податоците наведени во овој табеларен преглед може да се констатира следното:

— **Во зачуваните насади** катот на дрвја е јасно изразен и се карактеризира со голема покровна вредност (4200). Во градбата на овој кат, покрај горунот, забележително учество имаат

и водениот габер, буката и црешата. Катот на грмушки, исто така, е јасно издиференциран. Во неговата градба водениот габер има дијагностичко значење. Во катот на приземната вегетација најголемо процентуално учество има мезофилната компонента, која има покровност 2491 или 51%. Во оваа компонента доста големо учество покажуваат fagetalnite (буковите) елементи како што се: *Anemone blanda*, *Dentaria bulbifera*, *Moerungia trinervia*, *Allium ursinum*, *Festuca montana*, *Asperula odorata*, *Epilobium montanum*, *Calamintha grandiflora* и др. Во приземниот кат забележително учество има и термо-мезофилната компонента, која учествува со 37%. Во нејзината градба со најголема покровност и степен на присутност се видовите: *Stellaria holostea*, *Primula officinalis*, *Lathyrus inermis*, *Danaa cornubiense*, *Hieracium murorum* и др. Учеството на термофилната компонента и надворешните елементи е незначително.

Сл. 1. Зачуван насад со воден габер

Почвата е кисело-кафеава, со изразито кисела реакција. Се одликува со длабок хумусно-акумулативен хоризонт. Длабочината на педолошкиот профил е околу 75 см. Почвата е добро обезбедена со азот и калиум, а слабо со лесно достапен фосфор.

— **Во деградираните насади** покровноста на катот на дрвја е намалена за 63% во споредба со зачуваните насади. Катот на грмушки се карактеризира со голема покровна вредност, која изнесува 3140. Во приземниот кат доминира термо-мезофилната компонента која учествува со 55%. Учеството на мезофилните видови, особено фагеталните опаѓа, а учеството на термофилните расте од 9 на 18%.

Почвата е кисело-кафеава со тип на профилот 01-0fh-A-B)-(B)-C, со длабочина од 62 см. Почвата е добро обезбедена со азот и калиум, а слабо со достапен фосфор.

— **Во шикарите** катот на дрвја недостасува, но, затоа пак атот на грмушки се јавува со голема покровна вредност (7612). Приземниот кат е јасно изразен и окарактеризиран со доминантата на термо-мезофилната компонента, која учествува со 37%. Големо процентуално учество покажуваат термофилната компонента (28%) и надворешните пасишни елементи (26%), мезомилната компонента учествува со 19%.

Почвата е кисело-кафеава со тип на профилот 01-0fh-(B)-C со длабочина до 55 см.

— **Во шибјациите** поради малата засена на катот на грмушки, катот на приземната вегетација се одликува со голема покровна вредност (8362). Во неговата градба најголемо учество имаат надворешните — пасишните елементи, чија покровност е 589 или 55%. Од нив посебно се истакнуваат видовите: *Pterium aquilinum*, *Carex careophyllea*, *Potentilla silvestris*, *Minuartia setacea*, *Plantago lanceolata*, *Euphorbia cyparissias*, *Hieracium oreopaeum*, *Taraxacum officinalis* и др.

Почвата поради самата конфигурација на теренот е длабок олувиум каде што хоризонтите генетски не се развиени.

— **Во голините — пропланиците** кои во синдинамска смисла репрезентираат краен стадиум на регресивната сукцесија, наполно изменет флористичкиот состав, односно во неговата градба коро не се забележуваат видовите својствени за горуновите асоцијации.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на деталните еколошко-фитоценолошки истражувања сосема јасно се уочува дека секоја варијанта на горувачки шуми односно секоја нивна состојба има посебна физиоклима, флористички состав и едафска карактеристика.

Модификацијата на надворешното влијание на регионалата клима е најголема во регуларните — зачуваните шуми, а паѓа со деградацијата на матичниот насад, така што шикарите шибјациите се однесуваат и доближуваат кон закономерностите на климата на отворено. Тоа значи дека сите промени во матичниот насад се следени со измени во микроклиматот во нивната средина.

Со деградација на матичниот насад, рапидно се намалува покровноста на катот на дрвја, а се зголемува покровната вредност на катот на грмушки и приземна вегетација. Приземниот кат има големо еколошко и индикаторско значење за идентификација на одделните деградациски стадиуми. Имено, со деградација на матичниот насад настануваат видни промени во флористичкиот состав кој еволуира во смисла на сè поголема термофилност. Во исто време, поради новонастапнатите услови на

месторастењето својствените мезофилни, термомезофилни и термофилни видови на горуновите шуми се присилени своето место да им го отстапат на надворешните пасишни видови.

Со деградацијата на матичниот насад настанува и деградација на почвата, односно месторастењето како комплексен поим иако се смета дека тоа е поконзервативно во таа смисла. Едафските промени видно се манифестираат во структурата на хоризонтите и опаѓањето на длабочината на педолошкиот профил од зачувана кон отворено, а промената на типот на почвата настанува во шибјаците и голините.

ЛИТЕРАТУРА

- ЕМ, Х. (1975): Всегетациски истражувања и шумарска практика. Шум. преглед бр. 1—2, Скопје.
- Јанковић, М. — Богоевић, Р. (1972): Радиационен режим отвореног поља и његова модификација у неким шумским екосистемима у Срему. Еколоџија, 1—2, Београд.
- Мицевски, Ј. — Маневски, Ј. (1984): Продуктивноста на горуновите шуми на планина Каракица во зависност од степенот на деградација, Шумарски преглед, 5—6, Скопје.
- Мирчевски, С. (1972): Микро-климатски услови у неким типовима китњакових шума. Шумарство 1—2, Београд.
- Мицевски, Ј. (1978/79): Шумско-всегетациска карактеристика на плајинскиот масив Јакупица во Македонија. Г. З. на Шум. факултет 1978/79 год. Скопје.
- Николовски, Т. (1970): Испитување на хигротемпературниот и светлосниот режим во некои шумски и шибјак заедници во зоната на *Carpinion orientalis*. Шум. преглед бр. 1—2, Скопје.
- Спировски, Ј. — Мирчевски, С. (1972): Карактеристика земљишта у неким типовима шума китњака у планини Каракица, Шумарски лист 1—2, Загреб.
- Wolf, M. (1950): Waldbau und Forstmetereologie, 1950, München.

RÉZIME

CHANGEMENTS (TRANSFORMATION) VEGETO-EKOLOGIQUES CAUSÉS AVEC LA DEGRADATION DES FORÊTS DE QUERCUS SESSILIS (ROUVRÉ) DANS LES PLATEAUX MASSIF DE „JAKUPITSA“

Lj. Micevski — Lj. Manevski

Sur la base des recherches fito-écologiques très clairement on apprend que chaque variante des forêts de Qu. sessilis (rouvre), autrement chacune de leur formation a son fitoclimat, composition floristique, et karakteristique terrestres particuliers.

La modification de l'influence du milieux extérieur du climat régional et plus grande dans les forêts régulières gardées, et elle baisse avec la dégradation de la forêt principale de telle sorte que les chênes et les chênaies se comportent et se rapprochent des conditions du climat d'espèce. Cela veut dire que tous les changements dans la forêt principale sont suivis de changement du microclimat de leur milieu.

Avec la dégradations de la forêt principale, rapidement se diminue la couverture de l'étage des arbres, et s'augmente la couverture de l'étage des buissons et de la végétation rampante. La couche terrestre a une grande importance écologique et indicatrice dans l'identification des différents stades de dégradations. Autrement, avec la dégradation de la forêt principale s'annoncent des changements visibles dans la composition floristique que

evolue dans le sens de plus grande thermofilite. En même temps à cause des nouvelles conditions existantes du milieu de croissance avec leur genre mesofique, thermomesofique et thermofilene des forêts de *Qu. sessilis* (rouvre) sont obligées leur place de la quitter au dépend des genres expansifs du milieu excretieur.

Avec la degradation de la forêt principale survient et la degradations de la terre, autrement dit du milieu de croissance comme idée complexe même si on suppose qu'il est plrs conservateur dans ce sens. Les changement edafiques visiblement se manifestent sur la structure des horisonts et diminution de la profondeur des profils pedologiques et cela des terres gardees vers la terres libres, et le changement qu' il s'annonce dans les chibia et dans les clairieres.